

ÄR SCIENTOLOGY EN RELIGION?

En forskningsrapport

av

DEAN M. KELLEY

Rådgivare om religiös frihet

National Council of Churches of Christ i USA

Juni 1996

ÄR SCIENTOLOGY EN RELIGION?

ÄR SCIENTOLOGY EN RELIGION?

INNEHÅLL

Introduktion	1
Avsnitt I: Observationer	2
Avsnitt II: Domstolens slutsatser	4
Avsnitt III: Förordning kontra religion	6
Avsnitt IV: En definition av religion	9
Avsnitt V: Tanke-system	11

En forskningsrapport
av
DEAN M. KELLEY
Rådgivare om religiös frihet
National Council of Churches of Christ i USA
Juni 1996

ÄR SCIENTOLOGY EN RELIGION?

INTRODUKTION

Scientology-kyrkan i Kalifornien gav författaren av denna rapport i uppdrag att undersöka frågan huruvida Scientology är en religion i juridisk bemärkelse. Författaren samtyckte att (utan avgift) åta sig denna uppgift med hjälp av intervjuer med ett tvärsnitt av anhängare till Scientology-kyrkan över hela landet på tider och platser enligt deras eget val.

Under juni, juli och augusti 1980 genomfördes intervjuer med 21 slumpmässigt utvalda individer vid Scientology-institutioner i Sacramento, Kalifornien, Albuquerque, New Mexico, Washington D.C. och Clearwater, Florida. Varje intervju försökte locka fram hur anhängaren kom i kontakt med Scientology, vad hans eller hennes nuvarande förhållande till rörelsen är, vilken funktion den tjänar i hans eller hennes liv, och vilken skillnad den har haft beträffande hans eller hennes förståelse av tillvarons yttersta frågor.

Syftet med intervjuerna var inte att fastställa något om Scientologys läror eller trossatser utan att fastställa vad Scientology gjorde för anhängaren. Tillvägagångssättet liknade det som en kalifornisk domstol föreställde sig i *Fellowship of Humanity v. Alameda County* när de undersökte huruvida den icke-teistiska organisationen var berättigad till skattebefrielse av dess egendom som en "religion":

Den enda utredningen i ett sådant fall är således den objektiva, dvs. huruvida tron upptar samma plats i de troendes liv som ortodoxa trosuppfattningar upptar hos majoriteten av människor, och huruvida en viss grupp som gör anspråk på befrielse uppträder på det sätt som grupper som erkänts vara religiösa uppträder.

153 Cal.App.2d vid 6920

Anmärkning: Författaren var chef för religiös frihet för National Council of Churches of Christ i USA (1960–1990) och rådgivare om religiös frihet (1990–). Författaren tar fullt och ensamt ansvar för denna studie och dess slutsatser. De skall inte tillskrivas NCC eller någon av dess medlemsförsamlingar.

Intervjuade personer inkluderande 13 män och åtta kvinnor, med åtta som jobbade heltid på kyrkan (pastorer?) och 13 på deltid (lekmän?). Några hade varit med i rörelsen under bara ett år eller så, medan andra hade varit med i många år (upp till 18 eller 20). Trots att det fanns en betydande variation i svaren kom det fram vid de sista intervjuerna väldigt lite ”nytt” material, det var mest återkommande information och erfarenhet som redan dykt upp i tidigare intervjuer. På sätt och vis hade man alltså känslan av att ha utforskat till en ”mättnadsgräns” den typ av svar som bringats i dagen genom de frågor som hade ställts.

Intervjuaren försökte att inte ”omedvetet ange” till anhängaren syftet med intervjun och att ställa förutsättningslösa frågor överallt där det var möjligt och följa upp förhållanden och idéer som nämndes av anhängaren snarare än att införa dem rätt upp och ner som i ett rakt intervjuschema. Frågor refererade inte till ”religion” förrän anhängaren gjorde det, utan istället fokuserade de på ”vad har Scientology gjort för dig”.

AVSNITT I: OBSERVATIONER

Åtskilliga observationer dök upp vid upprepade tillfällen, enhetligt och iögonenfallande:

1. Scientology har blivit mycket viktigt i livet för dessa som intervjuades. Den upptar en mycket central, och till synes mycket konstruktiv, plats på det sätt de nu organiserar sina idéer, sitt arbete och sina planer i livet. Många har gått med i Scientology på heltid (som personal = ”pastorer?”), medan de som inte gjort det ofta ägnar sin semester eller sina längre ledigheter från deras vanliga yrken till att fortsätta utbildning och andlig vägledning i Scientology. En del har engagerat sig i privata företag med andra scientologer (en musiker spelade i ett band där alla medlemmar hade blivit scientologer!).
2. För vissa har Scientology tillhandahållit en ”väg ut” från drogberoende, alkoholism, frustration, överksamhet, depression, eller en känsla av meningslöshet – ingen lätt uppgift. (En ung man beskrev sig själv som att ha varit en ”missbrukare” som förlitade sig på brottets bana för att underhålla sitt tunga drogberoende, men upphörde sedan med brott, fick ett jobb för att kunna betala för sina Scientology-kurser, och övergav detta med droger fullständigt. Flera andra uppgav att de hade kommit ifrån droger efter att de blivit tillsagda att de inte kunde fortsätta i Scientology om de tog droger.)
3. Ett centralt inslag i den effekt som Scientology haft på dem var deras övertygelse att de är ”andliga varelser” som har en fortgående existens oberoende av kroppen eller sinnet, och att det följaktligen inte finns någon anledning att vara rädd för döden, vilket helt enkelt är att ”lämna” den nuvarande kroppen, för att bytas ut i tid mot en annan kropp.

4. Deras attityd gentemot Scientology var i allmänhet tämligen nyttoinriktad: det hade "fungerat" för dem vad gäller att förbättra förmågan att handskas med vardagliga problem i mellanmänniska relationer, kommunikation, självkänedom etc. Även de mer "andliga" aspekterna (deras ord) betraktades pragmatiskt: "Om det inte fungerar för en, glöm det." Endast de läror ansågs vara sanna som enligt individens egen erfarenhet befanns vara det, och en del hade inte (ännu?) nått en nivå av "andlig" upptäckt. (En ung man kommenterade att han hade "hört talas om" reinkarnation, men det var inte något han funnit särskilt användbart eller viktigt för honom själv.)
5. Processen "auditering" (andlig vägledning som utförs med en annan person som håller en elektrod i vardera handen kopplad till en "E-meter" (Wheatstone-brygga) som registrerar fluktuationer i hudens galvaniska ledningsförmåga som tros vara förbunden med ämnet i den andliga vägledningen) var väldigt centralt för deras upplevelse av Scientology, och flera beskrev det som en metod för "bikt". De verkade tycka att det var i hög grad terapeutiskt, och att man inte kan lura E-metern, vilket således gör auditering överlägsen andra former av vägledning.
6. Referenser till "etik" dök ofta upp i intervjuer, även om vanligtvis utan något speciellt tydligt eller traditionsbundet innehåll.
7. Hänvisningar till konventionellt "religiösa" aspekter av Scientology – kapellet, pastorsvigning, pastorers dräkter, den korsliknande symbolen etc. – verkade vara distinkt perifera. ("Åh ja, nu när du nämner det, vi har söndagssamlingar.")
8. Hänvisningar till grundaren L. Ron Hubbard, var vanligt förekommande och smickrande, man kan nästan säga "fromma": foton på honom finns överallt, han är upphovsmannen till det omfattande materialet som scientologer studerar. I varje Scientology-anläggning finns det ett vakant kontor reserverat för honom, men som är välutrustat och med hans guldträsade "Commodores-hatt" på skrivbordet.
9. Referenser till anhängarnas tidigare anslutning till religiösa församlingar och andra religioner var vanligen respektfulla och man betonade upprepade gånger att Scientology är förenlig med andra religioner; den är helt enkelt inriktad på "tillämpning" av det som i andra religioner uppenbarligen är tänkt att vara bara teoretiskt. En del anhängare nämnde att de fortfarande var lutheraner eller metodister, men uppenbarligen inte aktiva. De flesta beskrev sig själva som "scientologer" snarare än, och istället för att vara anhängare av någon (annan?) religion.

10. Många rapporterade att de hade varit missnöjda med tidigare religioner eftersom deras frågor inte hade besvarats på ett tillfredsställande sätt. De hade ofta fått höra vad man skall tro, men hade inte direkt upplevt att de funnit svar på sina frågor och förblev därför ”sökare” tills de anslöt sig till Scientology, där de inte serverades svar eller blev tillsagda vad de skall tro, utan fick en möjlighet att själva upptäcka svar genom sin egen erfarenhet, som uppenbarligen tillfredsställde deras behov. De hänvisade upprepade gånger till ”åttonde dynamiken”, mindre ofta till ”Gud” eller till ett ”Högsta väsende” till vilket man sägs relatera till i den ”åttonde dynamiken”, men tydliggjorde att Scientology inte ger en definition på Gud eller ett specifikt innehåll för den ”åttonde dynamiken”, och lämnar det upp till individen själv att upptäcka.
11. Några uppgav att de hade förrättat vigsel på andra scientologer eller hade haft sina egna vigslar förrättade av Scientologys ”pastorer”.

AVSNITT II: DOMSTOLENS SLUTSATSER

Ovanstående observationer kan betraktas gentemot olika definitioner av ”religion”. Tre kommer att användas här. Den första är definitionen som beskrivs av Kaliforniens domstol i *Fellowship of Humanity*. Domstolen skrev:

Religion inkluderar helt enkelt:

(1) en tro, inte nödvändigtvis med hänvisning till övernaturliga krafter, (2) en kult, som involverar en gemytlig association som öppet uttrycker tron, (3) ett system av moralisk utövning som en direkt följd av att följa tron, och (4) en organisation inom kulten avsedd att vara observant på trons grundsatser.

153 Cal.App.2d på 693 (1957) fördjupning tillhandahålls

- A. ”En tro, inte nödvändigtvis med hänvisning till övernaturliga krafter.” Domstolen anger inte vilken slags tro som hänvisas till, men religion har traditionellt tagit itu med ”yttersta” frågor, såsom meningen med och syftet med livet, universums natur och öde, huruvida livet fortsätter efter döden etc. Scientology erbjuder en noga genomtänkt begreppsmässig ram inom vilken vissa av dessa typer av frågor verkar vara besvarade. Anhängarnas ångslan om dem verkar dämpas, även om inte alla frågor uttrycks tydligt. Trots det har Scientology mycket tydligt att göra med frågan om döden och i viss mån på samma sätt som neoplatonismen och Christian Science (genom att förneka verkligheten eller vikten av kroppen) och vissa österländska traditioner (reinkarnation i efterföljande kroppar). Liksom vissa andra religioner (buddism, konfucianism, taoism) reflekterar den inte på två andliga stånd eller nivåer av tillvaron, naturliga och övernaturliga, utan endast en.

Den ger inte en detaljerad begreppsmässig innebörd för den ”åttonde dynamiken” eller det ”Högsta väsendet”, men lämnar plats för det, till skillnad från vissa församlingar som kännetecknas av domstolar som religioner (Fellowship of Humanity, Washington Ethical Society (249 F.2d 127), Ethical Culture and Secular Humanism (*Torcaso v. Watkins*, fotnot, 367 US. 488)).

B. *”En kult, vilken involverar en gemytlig association som öppet uttrycker tron.”* Vad menas här med ”kult”? Oxford English Dictionary definierar ”kult” som:

1. tillbedjan – 1683.
2. en särskild form av religiös tillbedjan, särskilt med hänvisning till dess yttre riter och ceremonier – 1679.

Det finns inget anspråk på tillbedjan, i judisk/kristen bemärkelse, som utförs i Scientology-kyrkan. Det finns ett kapell i varje Scientology-anläggning där ett antal scientologer samlas på söndag för en föreläsning eller för att lyssna på band över ett visst ämne. Anhängarna verkade inte tycka att detta bruk var av stor betydelse i de drag som tydligt kommer till uttryck i Scientology eller att konventionell tillbedjan förekom där.

Scientology i sin helhet är emellertid en ”gemytlig association som öppet uttrycker tron”, och flera sociala sammankomster (inklusive kapellets tjänster) är ”gemytliga” (i motsats till individuell eller en-till-en) aktiviteter. Dessa betecknas uttryckligen som ”tredjedynamiska” (gruppens liv) evenemang.

C. *”Ett system av moralisk utövning som en direkt följd av att följa tron.”* Scientology har en omfattande litteratur om ”etik” – vilket verkar vara vad domstolen hänvisar till med moralisk ”utövning”. Den har till och med ”etikchefer” för att ge vägledning till anhängare som kan ha frångått de etiska normer som utfärdats av gruppen. (I motsats till domstolens påstående finns allmänt erkända religioner – animism, vissa former av hinduism etc. – som inte har en etisk dimension, även om de vanligtvis lägger fram ett (icke-etiskt) system för uppförande eller handling för troende på en ritual eller försonande natur.)

D. *”En organisation inom kulten avsedd att vara observant på trons grundsatser.”* Scientology är ingenting annat, om inte en omfattande och i detalj utarbetad ”organisation ... avsedd att vara observant på trons grundsatser”. (Om ”kult” betyder ”tillbedjan”, är det svårt att förstå vad ”inom kulten” kan betyda.) Varje Scientology-installation har en stor väggplansch som listar ner kolumn efter kolumn med kontor eller funktioner, med både dag- och kvällspersonal i vissa fall. (Alla funktioner är möjligen inte fyllda vid varje given tidpunkt, men många av dem verkar vara det för det mesta.) Denna stora och myllrande organisation

existerar för att utföra Scientologys verksamhet, vilket i huvudsak är att rekrytera och utbilda anhängare i utövning av Scientology. Oavsett om denna utövning är ”religion” eller inte, kan emellertid inte avgöras av huruvida den har en organisation för att genomföra detta, utan av vad denna verksamhet i sig själv är, och vad för slags övertygelser den observerar eller hjälper till att sprida, vilket behandlas i punkt A ovan.

Definitionen på ”religion” som används så ”enkelt” av domstolen i *Fellowship of Humanity* är inte på det hela taget avgörande för våra syften, eftersom den innehåller vissa element (tillbedjan, etik) som allmänt inte kan hittas bland erkända religioner, och det är inte helt tydligt eller internt konsekvent vad gäller dess användning av termer: Är ”kult” i (2) samma sak som ”kult” i (4)? Hur är en ”gemytlig association” (2) annorlunda än en ”en organisation inom kulturen” (4)? Definitionen specificerar inte vilken typ av ”tro” som är religiös, till skillnad från filosofisk, etisk, psykologisk, politisk eller teknologisk, så ett ytterligare klargörande verkar nödvändigt.

AVSNITT III: FÖRORDNING KONTRA RELIGION

Internal Revenue Service rapporteras använda en beskrivning av religion, uppdelad i 13 punkter, som aldrig formaliserats officiellt som en förordning. Den innehåller 13 kännetecken, egenskaper eller kriterier, som inte alla, enligt Internal Revenue Service generöst, behöver uppfyllas för att identifiera en ”religion”. (Källa: Bruce Hopkins, *The Law of Tax-Exempt Organizations* 134 (3rd Ed. 1979).)

1. ”*En distinkt juridisk existens.*” Scientology-kyrkan är formellt inkorporerad i många jurisdiktioner i Förenta staterna och på andra håll. (Vissa erkända religioner eller kyrkor är inte det, som till exempel Episcopal Church eller United Methodist Church, åtminstone inte på en nationell nivå.)
2. ”*En erkänd trosbekännelse och form av tillbedjan.*” Scientology-kyrkan har en formell trosbekännelse som kan ses tillkännagiven i dess lokaler. Enligt vad som anges ovan, har den inte, eller gör anspråk på att ha, en form av tillbedjan i enlighet med den judisk/kristna modellen.
3. ”*Ett bestämt och distinkt ecklesiastiskt styrelsesätt.*” Som tidigare nämnts, Scientology-kyrkan har ett i detalj utarbetat lokalt, nationellt och internationellt system av organisation och styrelse, men huruvida detta är ”ecklesiastiskt” beror på huruvida organisationen är ”religiös”.
4. ”*En formell kodex för doktrin och disciplin.*” Med undantag av den romersk-katolska kodexen för kanonisk lag, har det sällan funnits en samling ”doktrin och disciplin” så digra som Scientologys officiella direktiv och manualer. Huruvida det är ”doktrin och disciplin” i den betydelse som avses av IRS, faller återigen tillbaka på huruvida innehållet är ”religiöst”.

5. *"En distinkt religiös historia."* Detta kriterium är dessutom cirkulärt. Scientology har en tämligen "distinkt" historia som beskriver dess utveckling sedan starten i början av 1950-talet, men om detta utgör en "religiös" historia beror på om det är en "religion".
6. *"Ett medlemskap som inte är associerat med någon annan kyrka eller församling."* Detta exklusivetsdrag är karaktäristiskt för de flesta västerländska religioner på senare tid, men inte för "mystik"-religionerna i Rom, ca 200 f.Kr.–200 e.Kr.; man kan vara en anhängare av Mithra, Isis och Osiris, och Dionysius, allt på samma gång. Ömsesidig exklusivitet är dessutom inte karaktäristiskt hos vissa österländska religioner heller. Scientology gör inga anspråk på att vara "det enda" rådande bruket av tro, vilket de flesta moderna västerländska religioner gör, utan verkar i själva verket föregripa den troendes uppmärksamhet, för att utesluta mycket av intresset för andra religiösa trossystem, och för att tillfredsställa eller lindra de religiösa behoven och intressena hos dess anhängare.
7. *"En komplett organisation av prästvigda pastorer som betjänar sina församlingar och utvalda efter att ha avslutat obligatoriska studiekurser."* Om det finns någonting som Scientology har i överflöd så är det "prästvigda pastorer" som har fullbordat "obligatoriska studiekurser". Dess förhållande mellan "personal" eller heltidsutövare till "lekmän (?)" eller deltidsutövare är ovanligt högt, med en "mission" som har flera medarbetare, en "kyrka" som har dussintals, och ett större center som Los Angeles eller Clearwater, som har hundratals. Kärnan i Scientology är "obligatoriska studiekurser", inklusive en "pastorskurs" som krävs av alla de som strävar efter att kvalificera sig som auditörer. Frasen "betjänar sina församlingar" är svårare att tillämpa, eftersom det inte är något en-till-en förhållande mellan en pastor och en församling i Scientology som det finns i de flesta protestantiska församlingar. Mönstret är mer likt en romersk-katolsk församling, med flera präster och nunnor som kollektivt betjänar hundratals eller tusentals församlingsmedlemmar. (Å andra sidan, flera erkända religioner, såsom av den gamla skolans Kväkare och Church of Christ, Scientist, har inte "pastorer" över huvud taget, och flera kräver inte "obligatoriska studiekurser" för deras förkunnare.)
8. *"Egen litteratur."* Vissa religioner har inte det här attributet. Scientology har det. Den har tillräckligt med "egen litteratur" som kan tillhandahålla dubbelt till alla – om det är "religiös" litteratur.
9. *"Etablerade platser för tillbedjan."* Det finns många etablerade Scientology-anläggningar eller installationer över hela landet. De är inte "platser för tillbedjan" i konventionell mening. I vilket fall som helst är de icke desto mindre platser för religiös utövning, och är beroende av huruvida Scientology är en religion.

10. ”Reguljära församlingar.” Scientology har center som en tämligen stabil krets av anhängare kontinuerligt frekventerar för den andliga hjälp som Scientology erbjuder, i huvudsak kurser och andlig vägledning. Den har inte många kollektiva sammankomster som alla eller de flesta av anhängarna förväntas komma till för föreningens aktiviteter. De som skriver in sig för kurser i Scientology signerar ett formulär som beskriver den sökande som ”medlem i Church of Scientology International”, och en förteckning förs över alla dessa sökande/inskrivna/medlemmar, varav de flesta framskrider under längre eller kortare perioder genom de till synes outtömliga nivåerna av auditering och utbildning som kallas ”Bron”, av vilka de högre nivåerna endast kan uppnås i Los Angeles och några andra center, och de högsta endast i Clearwater, Florida, Scientology-kyrkans högkvarter på det västra halvklotet.

Därmed kan det sägas att varje Scientology-center har en tämligen stabil och fortlöpande konstituering, likartad i fråga om dess förordnanden, avfallingar, beständighet och avtynande till de ”reguljära församlingarna” av mer konventionella religioner. Oavsett om de är ekvivalenten till konventionella församlingar beror återigen på huruvida Scientology är en religion.

11. ”Regelbundna religiösa tjänster.” Som nämnts tidigare har Scientology tämligen regelbundet söndagsbetraktelser, enligt anhängarnas svar. Trots att de inte karaktäriseras som ”tillbedjan”, kan de kvalificera som ”regelbundna religiösa tjänster” – om Scientology är en religion. Kapelltjänsterna och kapellen – som pastorsdräkten, den modifierade symbolen av ett kors, ecklesiastiska titlar och terminologi – ser ut som lån från de gängse och konventionella formerna av kristendom snarare än ett särpräglat drag av Scientology i sig.¹ Men så har också många nya religioner lånat från äldre för att erhålla en ”skyddande färg”. Baptisterna och kväkarna uppnådde slutligen erkännande som religioner utan att ta till konventionella religiösa symboler av sin tid och utan kyrkans välsignelse, men under processen fick de utstå hårda slitningar och svår förföljelse. Nya religioner borde inte behöva härma utstyrseln i äldre religioner för att kunna överleva och borde accepteras på sina egna villkor. I vilket fall som helst spelade inte dessa symboliska beståndsdelar någon del i att bestämma mina slutsatser om huruvida Scientology är en religion.
12. ”Söndagsskolor för religiös utbildning av unga.” Bevisen på den här punkten är sparsamma och motstridiga. Några vittnen sade att Scientology inte har sådana skolor för ”religiös

1. Mycket mer autentiskt till sin egen historia är den nautiska symbolik som genomsyrar organisationen, som enligt uppgift är en kvarleva från L. Ron Hubbards år till sjöss med sina närmaste lärjungar. Denna ’fartygs-nostalgi’ finns bevarad för all framtid i en elitenhet som kallas ”Sjöorganisationen”, vars medlemmar bär kvasi-nautiska uniformer medan de utför sitt arbete och som innehar de högsta nivåerna av ledarskap i kyrkan (ungefär som klosterordnar gjorde under vissa tidsperioder i den romersk-katolska kyrkan). Varje medlem av ”Sea Org” har undertecknat ett kontrakt på en ”miljard år” för att tjäna Scientology genom successiva liv. Detta kan endast vara ett symboliskt uttryck, men det är unikt för Scientology och skänker en dimension bortom den världsliga, som inte återfinns i icke-religiösa organisationer. Även om andra religiösa traditioner föreställer sig någon form av reinkarnation och odlar denna på heltid, planeras inte livstidsåtaganden av deras mest hängivna elit ett sådant åtagande över årtusendena.

utbildning av unga”, medan åtminstone en sade att det finns sådana skolor, och han hade skickat sina barn till en sådan i Detroit. Det finns vissa religioner som uteslutande riktar sig till vuxna och därmed inte har sådana skolor. Kriteriet går också i cirkel, eftersom oavsett om utbildning gavs i sådana skolor (om sådana finns) är ”religionsundervisning” avhängigt av den tidigare frågan huruvida Scientology är en religion.

13. ”Skolor för förberedande av dess pastorer.” Scientology i sig är en omfattande och oändligt graderad ”skola för förberedande av dess pastorer”, om funktionärerna som frambringas tillstår att vara ”pastorer”, vilket är avhängigt av huruvida de tjänar en religion.

De flesta av de ovannämnda bevisen är inte avgörande, utan vilar på precis den frågeställningen: vad är en ”religion”? Definitionen i *Fellowship of Humanity* har inte anammats av andra domstolar, även om USA:s Högsta domstol kanske har följt dess metod och lånat sina resultat i att erkänna ”religion”, inte genom dess *inhåll* eller *struktur*, utan genom dess *funktion*. (Se *U.S. v Seeger*, 380 U.S. 163 (1965), *Welsh v. U.S.*, 398 U.S. 333 (1970), *Torcaso v. Watkins*, 376 U.S. 488 (1961).)

Internal Revenue Service’s kriterier är inte bara cirkulära utan i hög grad konventionella. De utarbetades för det berömvärda syftet att sälla bort ”postorder-prästerskap”, avsedda som skattetillflykter, men som en kommentator har skrivit om dem:

Dessa kriterier tenderar att kräva en organisation för att vara en utvecklad församling enligt mönstret som återspeglas i de mest accepterade och konventionella kyrkorna. De erkänner inte den betydande avvikelser från den här strukturen bland ett antal religiösa organisationer som sedan länge har erkänts som amerikanska kyrkor ... Kristus och hans skara av lärjungar hade sannerligen inte uppfyllt dessa kriterier ... Det är måhända aldrig klokt att definiera en religion baserat på dess utvecklade stadium, eftersom dess tidiga stadium inte endast är det mest obestämda, utan vanligtvis dess mest känsliga och viktiga. Det är exakt här, i detta larvstadium, som en viss religion behöver ha förmånen att åtnjuta skydd som religion.

– Worthing, Sharon, ”’Religion’ och ’Religiösa institutioner’ under Första tillägget” i
7:2 *Pepperdine Law Review* 344–345

AVSNITT IV: EN DEFINITION AV RELIGION

Hittills har juridiken i USA överlevt i över 200 år utan en officiell definition av religion, och man får hoppas att ingen domstol eller myndighet någonsin känner sig tvingad att komponera en, eftersom den tenderar att tvinga alla nya religioner som växer fram att överensstämma med dess prokrustesbädd. Men ändå, om ”religion” skall vara en preferenskategori av civilrätt, som den var – lyckligtvis och klokt – utformad att vara av författarna till Första tillägget till konstitutionen, kommer den termen att behöva användas av domare för att inkludera eller exkludera rättssökande av dess fördelar – blygsamma som de trots allt är.

Termen ”religion” behövde inte definieras i Första tillägget till konstitutionen, eftersom alla visste rent allmänt vad man syftade på. Än idag finns det lite bryderi i fråga om vad ”religion” är i 95 procent av fallen. Det är gränsfrågorna som hänför sig till nya och okonventionella religioner eller grupper som gör anspråk på att vara sådana som orsakar bryderier. I dessa fall kan domare hänvisa till likheter mellan enheter som redan erkänts vara religiösa, men vi har sett i det ovannämnda hur svår en sådan uppgift kan vara. Och hur nära måste likheten vara? Vilka inslag i likhet är väsentliga och vilka är valfria? Och vilka bevis från vilka källor bör domaren förlita sig på för att fatta ett beslut?

Högsta domstolen har klokt nog dragit slutsatsen att domaren inte får utvärdera sanningen eller falskheten i sökandens uppfattningar (*U.S. v. Ballard*, 322 U.S. 78 (1944)), eller huruvida de är teistiska (*Torcaso, Seeger och Welsh*, citat *supra*), inte heller undersöka i doktriners och trosartiklars innehåll över huvud taget (*Presbyterian Church v. Mary Elizabeth Blue Hull Memorial Presbyterian Church*, 393 U.S. 440 (1969)). Kanske en aning mer inträngande granskning kan företas på tröskeln innan en grupp erkänns som en religion, men även här begränsas domaren till vilket djup han eller hon kan tränga sig in i (jfr *Ballard*). Domstolen kan inte ange vilket *innehåll* eller vilken *struktur* en grupp måste visa upp för att anses vara ”religiös”, ej heller, inom vissa breda gränser, vad för slags *beteende* som kommer att diskvalificera en grupp. (Mormon-fallen, i vilket Corporation of the Church of Latter-day Saints upplöstes för att det lärde ut och praktiserade månggifte (1890), nådde resultat som domstolarna förmodligen inte skulle nå idag, men även dessa drastiska åtgärder hävdade inte att mormonismen inte var en *religion*, endast att dess lära om månggifte skulle förbjudas.)²

Vad domstolarna kan göra – och har gjort i *Seeger och Welsh* – är att undersöka religionens *funktion* för att se om den ”upptar ett utrymme i dess innehavares liv som motsvarar det utrymme som är fyllt av den Gud hos dem som kvalificerar för befrielse” (*Seeger v. U.S.*, 30 US. 163). För att göra detta måste de förlita sig på bevis som tillhandahålls, inte av utomstående eller avfallingar, utan av de enda kompetenta vittnen i en position att veta om de verkligen vinner tröst av religion från organisationen i fråga: de aktuella användarna däri, de aktuella anhängarna som gör anspråk på att vara en religion.

Hur skall domstolen kunna veta att det de vinner från organisationen verkligen är tröst av religion? Det finns en hel del litteratur ägnad åt att definiera eller beskriva vad det är som religion ger människor och människans samhällen, vilket sträcker sig från Durkheim (*Elementary Forms of the Religious Life*), [Elementära former av religiöst liv] till Weber (*Sociology of Religion*), [Religionens sociologi]. De akademiska författarna i ämnet religionens funktion

2. Kongressens beslut 1887 att avkonstitutionera mormonkyrkan och att dess egendom förverkades av Förenta staterna innehöll ett förbehåll ”att ingen byggnad ... som hålls och innehas uteslutande med syften för tillbedjan av Gud ... skall förverkas.” *F.d. Corporation of the Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints v. U.S.*, 136 U.S. 1, 7 (1890).

kan dessvärre inte enas sinsemellan vad den funktionen är. Men deras olika uppfattningar kan sammanfattas under en bredare rubrik: *Religion är den form av mänsklig aktivitet som ger en förklaring av den yttersta meningen med livet till dess anhängare*. (Den här beskrivningen förklaras mer detaljerat i författarens tidigare verk, *Why Conservative Churches Are Growing*, [Varför konservativa kyrkor växer], Harper & Row, 1972, 1977, sid. 37–41, och *Why Churches Should Not Pay Taxes*, [Varför kyrkor inte bör betala skatt], Harper & Row, 197, sid. 59–69.)

Det finns ett flertal sidospekter i den här beskrivningen som inte bör förbises.

- a. Det förutsätter att en grupp *hävdar* vara en religion. Scientology har sannerligen gjort ett sådant hävdande.
- b. En organisation som hävdar vara en religion måste ha en församling av *anhängare* med tillräcklig *kontinuitet* för att vara identifierbar över tid och tillräckligt många i *antal* för att stödja den med sina frivilliga bidrag. Scientology har sannerligen en sådan samling anhängare.
- c. Organisationen som hävdar vara en religion måste erbjuda någon sorts förklaring av den yttersta meningen med livet, som tillfredsställer behoven hos dess anhängare. Detta är den avgörande frågan som nödvändiggjorde intervjuer med ett tvärsnitt av anhängare av den så kallade religionen Scientology. Vad är resultatet av den undersökningen?

AVSNITT V: TANKE SYSTEM

Scientology erbjuder en omfattande och ett högt utvecklat detaljerat tankesystem som tolkar och förklarar olika aspekter av mänsklig erfarenhet. I dess litterära studieorienterade närmande till dess verk, är det den nya skolastiken, attraktiv för människor som gillar att organisera, göra sig en föreställning om, systematisera och intellektualisera sin erfarenhet. Den lär inte ut ett specifikt begrepp om "Gud" eller det "Högsta väsendet", även om den syftar tämligen storslaget – och i viss mån – till en "åttonde dynamik", den högsta i en hierarki av åtta samband i vilka individer kan ägna sina krafter, men den ger föga vägledning eller förklaring om hur man bör fortskrida i förhållande till den "dynamiken" eller vad man kan förvänta sig att finna där.

Men Scientology lär ut mycket klart och tydligt – eller gör det möjligt för dess anhängare att upptäcka – att de är "andliga varelser" som har en oavbruten existens bortom döden i på varandra följande förgängliga kroppar. Denna centrala trossats eller upptäckt, som återopades av i stort sett samtliga anhängare som sin egen övertygelse, är i sig en betydande differentiering från icke-religiösa filosofier och psykologien. Det är ett begrepp som är kännetecknande för flera religioner och för praktiskt taget inget icke-religiöst tankesystem.

Mer väsentligt, den här synen på verkligheten och dess åtföljande konsekvenser verkar tillfredsställa de flesta anhängares hunger efter en yttersta mening. Flera anhängare kännetecknade sig själva som ”sökare” som hade provat på den ena religionen efter den andra och fann dem alla otillfredsställande tills de stötte på Scientology, och fann en varaktig tillfredsställelse i den. Som en av dem uttryckte det: ”Den typen av frågor besvarar mig inte längre.”

Även om Scientology inte har ett specifikt svar redo för varje tänkbar teologisk fråga (mer än vad vissa erkända religioner har), verkar den ha förmått ingjuta i dess anhängare en tillförsikt att tillvaron äger rum i en i grund och botten meningsfull och tillförlitlig ram i vilken en ändamålsenlig mänsklig aktivitet är möjlig och effektiv.

I den meningen att den effektivt mildrar (om inte uttryckligen besvarar) dess anhängares ångslan vad gäller den yttersta meningen med livet, så är Scientology en religion och funktionellt en mycket effektiv sådan. Med hänsyn till analysen i Avsnitt IV ovan, är detta den enda nödvändiga och tillräckliga egenskapen för en religion, för all religion, och för ingen annan form av mänsklig strävan. Inte alla anhängare har kommit till Scientology i sitt sökande efter denna produkt eller tjänst, och inte alla har uppnått denna nivå av insikt, men det gäller för alla religioner. Bland de anhängare som intervjuades och som tidigare hade känt religiös rådlöshet, var det ingen som rapporterade att denna rådlöshet fortsatte i Scientology. Det kan ha funnits någon som fortsatte att vara rådlös men som inte medgav det; mer sannolikt, personer som fortfarande var otillfredsställda som glidit bort från Scientology – som vissa gör – och som fortfarande söker någon annanstans. Detta ifrågasätter inte det faktum att Scientology kan utföra religionens funktion för dem som stannar kvar.

Förutom ovanstående avgörande slutsats om Scientology, finns det andra som, även om inte de i sig själva är dispositiva, hjälper till att förstärka slutsatsen att Scientology är en religion:

1. ”Bikt”-karaktären hos ”auditering”;
2. Lärosatsen (oavsett om objektivt sant eller inte) att människan i grunden är god;
3. Betoningen på etik i mänskliga relationer;
4. Förmågan att rädda personer från drogmissbruk;
5. Förrättande av vigslar av kyrkans personal;
6. Fokusering på ”att hjälpa andra”, vilket resulterar i kyrkans program för de äldre, motståndet mot elchockerapi och lobotomi som mentalhygien tekniker etc.

DEAN M. KELLEY

1980

Uppdaterad juni 1996